

Zdravlje u Bjelovarsko-bilogorskoj županiji

Alkoholizam kod mladih

Ines Mihajlović

II. OŠ Bjelovar

Ključne riječi: mladi, alkohol, ovisnost, prevencija

Alkohol je prvo sredstvo ovisnosti koje mladi probaju i s kojim se najčešće prvi put susretu u obiteljskom domu, gdje im alkohol nerijetko bude i ponuđen nagovorom roditelja ili druge rodbine. Prisutan je i u prigodama kad se slavi i u prigodama kad se žaluje, a jako je teško mijenjati uvriježene stavove i navike sveukupnog društva. Vrlo su alarmantni statistički podaci koji govore o sve ranijem početku pijenja i prvih opijanja kod mladih. Prema posljednjem ESPAD-ovom istraživanju Hrvatska je iznad europskog prosjeka po pijenju alkohola i opijanju u zadnjih 12 mjeseci, po količina popijenog alkohola kod posljednjeg pijenja i kod korištenja alkohola s tabletama sveukupno u životu. U Hrvatskoj pije 84% mladih, a u posljednjih 12 mjeseci 48% dječaka i 38% djevojčica se barem jednom opilo. Prema epidemiološkim pokazateljima alkoholizam kod mladih jedan je od značajnijih javno zdravstvenih problema pa je uvršten i kao **jedan od pet zdravstvenih prioriteta** u Bjelovarsko bilogorskoj županiji. Na području županije je 2001. godine anketirano ukupno oko 5000 učenika 7. i 8. razreda osnovnih škola i učenika srednjih škola u 2. i 3. razredu. Rezultati ankete su pokazali da je 74% učenika sedmih razreda i 78% učenika osmih razreda konzumiralo alkoholno piće te da 7% učenika sedmih razreda i 10% učenika osmih razreda često piju alkoholna piće. Nekoliko puta tjedno alkoholno piće konzumiralo je 45% učenika drugog razreda i 48% učenika trećeg razreda srednje škole dok 18% učenika drugog razreda i 22% učenika trećeg razreda srednje škole često piju alkoholna pića. Prema procjenama učenika u 7. i 8. razredu dobije se da se 28% obitelji prekomjerno konzumira neko alkoholno piće, a u 2 i 3 srednje škole da se u 90% obitelji povremeno konzumira neko alkoholno piće. Zanimljivo je da osnovnoškolci sami kažu da zabrana točenja alkohola nema pozitivan učinak te da pozitivan učinak ima mogućnost bavljenja slobodnim aktivnostima, povećanje cijene alkohola, a smanjenje cijene sokovima i ne reklamiranje alkohola i piva uz sportske aktivnosti. **Centar za prevenciju i suzbijanje ovisnosti Bjelovarsko bilogorske županije** je u šk.god. 2005./06. proveo istraživanje o konzumiranju cigareta, alkohola i opojnih droga među srednjoškolcima u našoj županiji. Dobiveno je da od ukupnog broja učenika alkohol konzumira 74,4% učenika, njih 39,1% konzumira alkohol jednom do dva puta mjesečno, a njih 29,2% svaki vikend. S porastom dobi učenika povećava se udio onih koji konzumiraju alkohol. Posebno značajni podaci dobiveni su uz konzumiranje velikih količina alkohola sa svrhom opijanja. Od ukupnog broja učenika opija se 38,7% učenika. S tim da udio učenika koji se opijaju raste s porastom dobi. Promatrajući čimbenike vezane uz obiteljske prilike i slobodno vrijeme učenika, dobiveno je da s povećanjem podrške i potpore udio konzumenata alkohola opada te da s povećanjem učestalosti provođenja slobodnog vremena u kafićima udio konzumenata alkohola raste. Prikazani rezultati su zabrinjavajući. Ukazuju na visoki postotak učenika i učenica, konzumenata alkoholnih pića. Budući da poznajemo društvene i socijalne komponente društva, smatramo da je ovaj zdravstveni problem opravdano rangiran kao prioritet. Budući da je ova populacija u intenzivnom rastu i razvoju, to treba shvatiti kao ozbiljan rizik od upuštanja i u druga sredstva ovisnosti. Time mlada i adolescentna populacija zbog svoje nezrelosti i neizgrađenog vlastitog stava prihvaća ovakvo ponašanje kao normalno ponašanje, te da je ono način opuštanja i zabave. S obzirom kada su istraživanja u našoj županiji provedena, prvenstveno postoji potreba za sagledanjem veličine, značajki i kretanja problema zlouporabe alkohola kod mladih na području Bjelovarsko bilogorske županije, što i je jedan od ciljeva prioriteta. Planirano je provesti još sveobuhvatnije istraživanje koje će, osim zlouporabe alkohola, obuhvatiti sva rizična ponašanja mladih i omogućiti nam donošenje zaključaka o vezi između pojedinih rizičnih ponašanja. Ostali ciljevi prioriteta su usklađivanje djelatnosti na području problematike pijenja alkohola kod mladih s ciljem smanjenja ponude i potražnje alkohola kod mladih, djelotvornija edukacija djece i mladih o štetnom utjecaju sredstava ovisnosti s ciljem smanjenja potražnje sredstava ovisnosti te afirmacija pozitivne vrijednosti, edukacija cjelokupne javnosti s ciljem podizanja svijesti o širini i dimenzijama problema ovisnosti te afirmirati pozitivne vrijednosti, osiguranje pravovremene pomoći mladima koji konzumiraju alkohol i njihovim obiteljima te ostvarivanje uspješne suradnje između institucija koje se bave problemom zlouporabe alkohola kod mladih. Poseban naglasak stavlja se na **kognitivne ciljeve za mlade** koji obuhvaćaju educiranje o tome kako alkohol utječe na fizičke i mentalne sposobnosti pojedinca te kako utječe na njegovu obitelj, uviđanje da eksperimentiranje s alkoholom nosi značajne posljedice, spoznavanje zašto je alkohol opasan za tijelo u razvoju te razvijanje osobnosti i samopouzdanja. S obzirom da je u radu na prevenciji ovisnosti ljude lakše uvjeriti u štetno djelovanje cigareta i naročito ilegalnih droga, a puno teže uvjeriti ih da šteta koju iza-ziva pijenje alkoholnih pića višestruko premašuje štetu izazvanu zlouporabom drugih sredstava ovisnosti, utoliko je i zadaća svih nas koji radimo na prevenciji ovisnosti od alkohola teža.

Kontakt:

Ines Mihajlović, prof. psihologije

II.OŠ Bjelovar,

e-mail: mihajlovic.ines@gmail.com

tel: 043 221 597